

Sygn. akt IX Ca 238/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2018 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodnicząca:	SSO Bożena Charukiewicz (spr.),
Sędziowie:	SO Dorota Ciejek, SO Krystyna Skiepmo,
Protokolant:	prac. sądowy Izabela Ważyńska,

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2018 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. O. (1)

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę,

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 29 listopada 2017 r., sygn. akt I C 3471/17,

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Dorota Ciejek Bożena Charukiewicz Krystyna Skiepmo

Sygn. akt IX Ca 238/18

UZASADNIENIE

Powód A. O. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 11.700 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 7 sierpnia 2015 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 6 maja 2015 roku doszło do kolizji drogowej w wyniku, której uszkodzony został pojazd należący do powoda marki A. (...), natomiast sprawca kolizji był ubezpieczony w towarzystwie ubezpieczeń pozwanego. W dniu 6 maja 2015 roku powód zawarł umowę najmu pojazdu zastępczego, która trwała do dnia 6 sierpnia 2015 roku. Powód dochodzi od pozwanego należności za czas trwania najmu pojazdu zastępczego wynoszący

90 dni, pomimo, że najem faktycznie trwał 92 dni. Powód powołał się, że pomiędzy stronami toczyła się już sprawa o sygnaturze I C 3471/17 o zapłatę kosztów naprawy pojazdu, holowania i najmu pojazdu zastępczego, gdzie powód domagał się zapłaty jedynie za 2 dni najmu. Kwota ta została na niego zasądzona. W sprawie tej, w opinii powoda, przesądzono stawkę czynszu najmu pojazdu zastępczego ustaloną przez biegłego na 130 zł.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu przyznał zasadę swojej odpowiedzialności jako ubezpieczyciela w ramach ubezpieczenia OC sprawcy wypadku za skutki szkody komunikacyjnej z dnia 5 maja 2015 roku. Wskazał jednak, iż powód nie zawarł umowy najmu pojazdu zastępczego, a jedynie umowę użyczenia. Natomiast zgodnie z art.710 k.c. użyczenie jest umową nieodpłatną. Niezależnie od powyższego pozwana zakwestionowała roszczenie powoda co do wysokości. Zdaniem strony pozwanej niezasadny jest okres wykorzystywania pojazdu zastępczego przez 92 dni. Jednocześnie strona pozwana powołała się na opinię biegłego w sprawie I C 2763/16, który wskazał w wariantcie I opinii, że technologiczny czas naprawy pojazdu to 6 dni. Pozwany nie kwestionował stawki ustalonej przez biegłego na 130 zł za jeden dzień.

Wyrokiem z dnia 29 listopada 2017 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 11.440 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od dnia 12 października 2017 r. do dnia zapłaty. W pozostałym zakresie powództwo oddalił. Zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.202 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 6 maja 2015 roku doszło do kolizji komunikacyjnej z udziałem samochodu marki A. (...), należącym do powoda. W chwili zdarzenia pojazdem kierował A. O. (2).

W dniu 5 maja 2015 roku powód zawarł umowę z osobą trzecią, która przekazała mu pojazd marki M. (...) rok produkcji 2001. Strony określiły stawkę za korzystanie z pojazdu na kwotę 130 zł netto za dobę. Strony umowę zatytułowały jako umowę użyczenia. W dniu 25 lipca 2015 roku strony zawarły aneks do umowy użyczenia, w którym określiły początek użyczenia pojazdu na dzień 6 maja 2015 roku. Pozostałe warunki umowy pozostały bez zmian. Następnie w dniu 6 sierpnia 2015 roku strony zawarły kolejny aneks do łączącej ich umowy, w którym wskazały, iż okres obowiązywania umowy od dnia 6 maja 2015 roku do 6 sierpnia 2015 roku.

Powód wynajął pojazd porównywalnej klasy i o zbliżonym przebiegu eksploatacji do użytkowanego przez niego pojazdu. Sprawca kolizji zbiegł z miejsca zdarzenia. Kierowca pojazdu marki A. w dniu 6 maja 2015 roku zgłosił Policji zaistnienie zdarzenia.

W dniu 26 czerwca 2015 roku po ustaleniu sprawy kolizji ukarano kierowcę mandatem za niezachowanie szczególnej ostrożności podczas zmiany pasa ruchu i nie ustąpienie pierwszeństwa dla kierującego samochodem marki A. w wyniku czego najechał na ten pojazd, który siłą uderzenia zjechał na krawężnik, czym spowodował uszkodzenie pojazdu oraz zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, po czym oddalił się z miejsca zdarzenia.

Pismem z dnia 21 lipca 2015 roku powód został poinformowany przez Komendę Miejską Policji w O. o ustaleniu sprawcy zdarzenia drogowego i ukarania go mandatem karnym.

Sprawca kolizji był ubezpieczony w ramach odpowiedzialności cywilnej w pozwanej spółce.

W ramach obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej sprawcy kolizji drogowej w dniu 1 lipca 2015 roku powód zgłosił powyższą szkodę pozwanemu Zakładowi (...). Pozwany uznał swoją odpowiedzialność za szkodę co do zasady, przeprowadził postępowanie likwidacyjne. W dniu 7 lipca 2015 roku przedstawiciel pozwanego dokonał oględzin uszkodzonego pojazdu i sporządził kosztorys naprawy na kwotę 4359,96 zł. Kosztorys powodowi przesłano w dniu 9 lipca 2015 roku informując, że nie przesądza to odpowiedzialności ubezpieczeniowej. W dniu 14 lipca 2015r. sprawca kolizji złożył oświadczenie z opisem jej przebiegu i przyznaniem się do odpowiedzialności. Samochód powoda w wyniku kolizji został uszkodzony i pozwany wypłacił poszkodowanemu odszkodowanie w kwocie 4.359 zł, 96 gr, na mocy decyzji z dnia 31 lipca 2015 roku. Samochód powoda w wyniku kolizji został uszkodzony, nie nadawał się do dalszej jazdy. Naprawa została przeprowadzona w warsztacie naprawczym w D.. W dniu 4 sierpnia 2015

roku naprawiono i wydano pojazd powoda. W pojeździe naprawiono uszkodzenia mechaniczne, które uniemożliwiały poruszanie się po drogach.

Powód w okresie od dnia 6 maja 2015 roku do dnia 6 sierpnia 2015 roku korzystał z pojazdu zastępczego. Powód za najem pojazdu zastępczego zapłacił na rzecz wynajmującego kwotę 11960 zł za 92 dni najmu.

W toku postępowania likwidacyjnego powód nie poinformował pozwanego o wynajęciu pojazdu zastępczego, nie wzywał do zapłaty kosztów wynajęcia pojazdu zastępczego.

Powód mieszka na co dzień w O.. Działalność rolniczą prowadzi w B., tam też prowadzi wraz z rodziną gospodarstwo (...). Powód w prowadzonych przedsięwzięciach korzysta z pomocy brata A. O. (2). Powód pojazd marki A. wykorzystywał do dojazdów do B., przewożenia materiałów niezbędnych w swojej działalności, w tym smarów, paliwa, części zamiennych do maszyn. Zdarzało się, że powód z miejsca swojego zamieszkania na kilka dni wyjeżdżał i przebywał w B.. Powód poza uszkodzonym samochodem marki A. (...) był współwłaścicielem wraz z żoną pojazdu marki S. (...), z którego na co dzień korzystała jego żona. Żona powoda jest kosmetyczką, swoje usługi świadczy w domu klientek. Żona powoda wykorzystuje pojazd do dowożenia dziecka stron do przedszkola, jak również do wyjazdów do stadniny koni w M., gdzie pracuje jako instruktor jazdy konnej.

Uszkodzenia pojazdu nie były znaczące, ale uniemożliwiały dalszą jazdę z powodu rozerwanej opony. Przy czym nawet wymiana opony nie spowodowałaby możliwości bezpiecznego użytkowania pojazdu. Mając na względzie aspekty czysto techniczne i bezpieczeństwo jazdy, dalsze normalne użytkowanie pojazdu byłoby niewskazane, z uwagi na zerwanie mocowania zderzaka przedniego, rozbicie lusterka bocznego. Doszło również do tarcia i uderzenia w tarcze kół przednich, co mogło spowodować problemy z prawidłową pracą zawieszenia.

Rzeczywisty technologiczny czas naprawy pojazdu przy uwzględnieniu postępowania likwidacyjnego i okresu oczekiwania na części powinien wynieść w niniejszej sprawie 6 dni roboczych.

Rynkowa stawka czynszu w 2015 roku za wynajęcie pojazdu na rynku lokalnym z segmentu C, odpowiadającemu pojazdowi uszkodzonemu, wynosiła 130 zł netto za dobę.

Powód pozwem z dnia 9 września 2016 roku dochodził od (...) S.A. z W. zapłaty kwoty 5381,56 zł tytułem kosztów naprawy pojazdu, kosztów holowania uszkodzonego pojazdu do warsztatu i kosztów wynajmu pojazdu zastępczego na okres 2 dni. Wyrokiem z dnia 21 czerwca 2017 roku Sąd Rejonowy w Olsztynie w sprawie I C 2763/16 zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3002,83 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 7 sierpnia 2015 roku do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie powództwo oddalił. Na zasądzone roszczenie składa się 260 zł tytułem zapłaty za dwa dni najmu pojazdu zastępczego, kwota 414,51 zł tytułem kosztów holowania oraz 2.328,32 zł tytułem różnicy kosztów naprawy pojazdu uiszczonych w toku postępowania likwidacyjnego. Pozew został doręczony pozwanemu w dniu 11 października 2017 roku.

W ocenie Sądu Rejonowego powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części. Z pewnością konieczność najmu pojazdu zastępczego była spowodowana zaistniałą kolizją drogową w dniu 6 maja 2015 roku. Samochód zastępczy był powodowi potrzebny w związku z realizacją obowiązków zawodowych w miejscowości B. oraz dojazdami do miejsca swojego zamieszkania znajdującego się w O.. Powód zajmuje się m.in. działalnością rolniczą, a w związku z tym w okresie maj – sierpień z uwagi na sezonowość produkcji jest to czas jego wzmożonej aktywności zawodowej powoda. Za usprawiedliwiony uznał również Sąd Rejonowy okres najmu pojazdu. Uzasadniony on był okolicznościami sprawy. W pierwszej kolejności okresem poszukiwania sprawcy oraz okresem naprawy pojazdu. Nie można przy tym, zdaniem Sądu, uczynić powodowi zarzutu, że nie przystąpił do naprawy pojazdu zanim doszło do ustalenia osoby odpowiedzialnego za szkodę w jego majątku. Naprawa uszkodzonego pojazdu w tych warunkach sprawiłaby, że ubezpieczyciel mógłby zawsze zakwestionować zakres uszkodzonych elementów w wyniku omawianej kolizji, a tym samym zakres przeprowadzonej naprawy, jej konieczność i zasadność. Biorąc pod uwagę, że w dniu 31 lipca 2015 roku ubezpieczyciel wydał decyzję o wypłacie niespornej części odszkodowania, a w dniu 4 sierpnia 2015 roku odebrał naprawiony pojazd od mechanika to, zdaniem Sądu, przebieg naprawy był sprawny, a powód dążył do

minimalizacji okresu wyłączenia pojazdu z użytkowania i konieczności korzystania z pojazdu zastępczego. Powód nie miał również realnej możliwości z drugiego pojazdu, który był użytkowany przez jego małżonkę. Wobec powyższego najem pojazdu zastępczego przez poszkodowanego na okres 90 dni zdaniem Sądu był uzasadniony tj. od 6 maja 2015 roku do dnia 3 sierpnia 2015 roku. Mając powyższe na względzie Sąd uznał, iż za 90 dni najmu pojazdu zastępczego należne było odszkodowanie w łącznej kwocie 11.440 złotych przy przyjęciu stawki dziennej na 130 zł pomnożona przez 88 dni, albowiem powód uzyskał już odszkodowanie za 2 dni w sprawie I C 2763/16. W pozostałej zaś części powództwo oddalono. Termin płatności odsetek za opóźnienie określono na dzień 12 października 2017 rok, a zatem chwilę wezwania pozwanego poprzez doręczenie mu odpisu pozwu. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie artykułu 100 kodeksu postępowania cywilnego uznając, że powód przegrał sprawę w nieznacznym zakresie, albowiem uległ co do 2,56%.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją pozwany zarzucając:

1.naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. przez dowolną a nie swobodną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego i uznanie, że treść umowy z dnia 05.05.2015 r. i zgodny zamiar stron świadczy o tym, iż nie jest to umowa użyczenia, podczas gdy Sąd winien dojść do przekonania, że strony zawarły umowę użyczenia;

2.naruszenie przepisu prawa materialnego tj. art. 710 k.c. w zw. z art. 65 § 2 k.c. przez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że umowa z dnia 05.05.2015 r. na podstawie której powód eksploatował pojazd zastępczy nie jest umową użyczenia;

3.naruszenie przepisu postępowania tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie poprzez pominięcie w ocenie części zeznań świadka A. O. (2) w zakresie, w jakim świadek na rozprawie w dniu 30.10.2017 r. zeznał, iż w warsztacie w ciągu jednego pojazdu został przywrócony do stanu umożliwiającego jego bezpieczną dalszą eksploatację do czasu przeprowadzenia prac lakierniczych, które wykonane zostały miesiąc po naprawie mechaniki pojazdu powoda;

4. naruszenie prawa materialnego tj. art. 822 § 1 k.c. w zw. z art. 361 § 1 k.c. poprzez ich błędne zastosowanie i przyjęcie, że kwota 14.440 zł stanowi celowe i ekonomicznie uzasadnione koszty najmu pojazdu zastępczego, podczas gdy koszty te wykraczają poza rozmiar normalnych następstw szkody doznanej przez powoda.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa również co do kwoty 14.440 zł wraz z dalszymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie od tej kwoty oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu za I i II instancję w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne i ocenę prawną tych ustaleń dokonaną przez Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie.

Za nietrafne należało uznać zarzuty skarżącego odnoszące się do charakteru łączącej strony umowy. Zrozumienie rzeczywistej treści woli stron, zmierzających do wywołania skutków prawnych jest dokonywane za pomocą wykładni. Wskazówki interpretacyjne do jej stosowania zostały określone w art. 65 k.c. Zgodnie z tym przepisem oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. Natomiast w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Wykładni poszczególnych wyrażeń dokonuje się zatem przede wszystkim w oparciu o zgodny zamiar stron przez co należy rozumieć takie rozumienie treści oświadczenia woli, które dla obu stron jest wspólne. Ocenę treści tożsamego rozumienia oświadczenia woli można dokonać uwzględniając kontekst oświadczenia woli wyrażający się zachowaniem stron, wykonaniem oświadczenia woli lub składanymi wcześniej lub post factum oświadczenia woli odnoszącymi się do spornego oświadczenia (por. wyr. Sądu Najwyższego

z dnia 11 sierpnia 1978 r., III CRN 151/78, OSNC 1979, nr 6, poz. 125; Z. Radwański (w:) System Prawa Prywatnego, t. 2, s. 62).

Określenie odpłatności za korzystanie z pojazdu zastępczego przesądza w ocenie Sądu Okręgowego ustalenie, iż strony łączyła umowa najmu, a nie umowa użyczenia, pomimo nazwania jej umową użyczenia. W treści umowy z dnia 5 maja 2015r. strony zawarły postanowienia typowe dla umowy najmu. Na podstawie tej umowy biorący w użyczenie otrzymał wskazany w niej pojazd za odpłatnością w wysokości 130 zł za dobę. Okoliczność ta nie pozwala na przyjęcie, że umowa łącząca strony była nieodpłatna, a zatem że można ją traktować jako umowę użyczenia. Fakt zapłaty kosztów najmu potwierdził wynajmujący oświadczeniem, znajdującym się na karcie 12 akt sprawy, którego wiarygodności pozwany nie kwestionował.

Za nietrafne należało uznać również zarzuty dotyczące celowości i ekonomicznego uzasadnienia korzystania z pojazdu zastępczego przez poszkodowanego przez 88 dni.

W orzecznictwie przyjmuje się i pogląd ten podziela Sąd Okręgowy, iż utrata możliwości korzystania z rzeczy wskutek jej zniszczenia stanowi szkodę majątkową. W piśmiennictwie podkreśla się, że normalnym następstwem w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. jest bardzo często niemożność korzystania z samochodu przez poszkodowanego, nie tylko w sytuacji jego uszkodzenia, ale również zniszczenia. Jeżeli więc poszkodowany poniósł w związku z tym koszty, które były konieczne, na wynajem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2004 r., sygn. akt IV CK 672/03).

Koszty wynajmu pojazdu zastępczego stanowią zatem szkodę wyłącznie w sytuacji, gdy wynajem pojazdu był konieczny. Taka sytuacja zachodzi w niniejszej sprawie, gdyż poszkodowany, w wyniku okoliczności niezależnych od siebie – toczące się postępowanie wyjaśniające w celu wykrycia sprawcy, a następnie postępowanie likwidacyjne prowadzone przez pozwanego –nie mógł korzystać z uszkodzonego pojazdu w takim zakresie w jakim miałyby to miejsce, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Koszt najmu pojazdu zastępczego był w takiej sytuacji celowy i ekonomicznie uzasadniony.

Podkreślić należy, iż poszkodowany nie mógł korzystać z innego pojazdu, którego jest współwłaścicielem, gdyż ten był do dyspozycji małżonki poszkodowanego, która wykorzystywała pojazd do prowadzenia działalności gospodarczej w związku z czym pojazd ten nie mógł być wykorzystywany przez poszkodowanego na takich zasadach jak pojazd, który został uszkodzony.

Nietrafne są zarzuty pozwanego, że z zeznań świadka A. O. (2) wynika, że pojazd powoda został naprawiony, a następnie został pozostawiony na miesiąc czasu u lakiernika. Świadek zeznał, że zlecił naprawę wówczas, gdy otrzymał decyzję ubezpieczyciela, która została wydana 31 lipca 2015r. Samochód po naprawie powód odebrał 4 sierpnia 2015r. (Sąd Rejonowy przyjął za uzasadniony termin najmu do 3 sierpnia 2015r.), co mieści się w granicach ustalonych przez biegłego (6 – 8 dni roboczych). Późniejsze lakierowanie pojazdu i czas oczekiwania nie miały związku z dochodzoną niniejszym pozwem kwotą odszkodowania z tego tytułu.

Reasumując, rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego było prawidłowe a apelacja strony pozwanej jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

Mając zatem na uwadze wskazane wyżej okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł, jak w wyroku.

O kosztach procesu za instancję odwoławczą orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 99 i art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 5 i § 10 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804 ze zm.). Pozwany jest stroną przegrywającą sprawę w postępowaniu apelacyjnym i dlatego powinien zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty procesu, które stanowiła opłata za czynności radcy prawnego przed Sądem II instancji w wysokości 1.800 zł.

Dorota Ciejek Bożena Charukiewicz Krystyna Skiepkó